

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.13.2019.AKo

Warszawa, 29 marca 2019 r.

**Pani
XXXXXXXXXXXXXXXXXX
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Gielniowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w dniach 12 – 15 marca 2019 r. przeprowadził kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gielniowie.

Przedmiot kontroli obejmował stan zatrudnienia i kwalifikacje kadry zatrudnionej w ośrodku pomocy społecznej, prawidłowość przyznawania zasiłków stałych oraz kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania możliwości partycypacji w kosztach pomocy osób zobowiązanych do jej udzielania. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń 15 marca 2019 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W trakcie kontroli stwierdzono, że spełnia Pani wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy. Pracownicy socjalni posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48 poz. 320).

W kontrolowanym okresie ustalanie uprawnień do pomocy w formie zasiłku stałego odbywało się na wniosek strony. Zasiłki stałe przyznawane były zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Prowadząc postępowania ustalające uprawnienia świadczeniobiorców sporządzano wywiady środowiskowe. W większości przypadków były one przeprowadzane w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1788). Do wywiadów środowiskowych dołączano oświadczenia klientów o braku uprawnień do świadczeń rentowych z systemu ubezpieczeń społecznych.

Skontrolowane decyzje administracyjne w sprawie przyznania uprawnień do zasiłków stałych wydano w terminach, o których mowa w art. 35 k.p.a. Decyzje odbierane były przez świadczeniobiorców osobiście z poświadczeniem odbioru datą oraz podpisem lub za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, co jest zgodne z art. 39 i art. 46 § 1 k.p.a.

W czasie kontroli sprawdzeniu poddano także dokumentację osób skierowanych do domu pomocy społecznej. W kontrolowanym okresie Ośrodek ponosił odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej 8 osób. Ustalono, że wszystkie osoby przebywały w domach pomocy społecznej, stosownie do zapisu art. 54 ustawy. W okresie podlegającym kontroli Ośrodek skierował 4 osoby do domu pomocy społecznej. Decyzje kierujące wydano na podstawie wniosków osób ubiegających się o tę formę pomocy.

W toku kontroli **stwierdzono** następujące **nieprawidłowości**:

1. W jednostce jest zatrudnionych dwóch pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Teren gminy zamieszkuje 4757 osób, z których objętych pomocą jest 160 środowisk – na jednego pracownika socjalnego przypada średnio 80 środowisk objętych pomocą i około 2 378 mieszkańców, co jest niezgodne z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy, w myśl których ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk oraz nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.
2. Ustalając uprawnienia do zasiłku stałego w sprawie XXXXXXX (wniosek z 3.08.2018 r.) pracownik socjalny przeprowadził rodzinny wywiad środowiskowy 27.08.2018 r., tj. po upływie terminu wskazanego w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017 poz. 1788).
3. Do wywiadów środowiskowych zazwyczaj nie dołączano oświadczeń o stanie majątkowym klientów.

4. W 7 na 27 skontrolowanych wywiadów nie udokumentowano prowadzonej pracy socjalnej.
5. W wywiadach aktualizacyjnych, przeprowadzonych u mieszkańców domów pomocy społecznej, plany pomocy nie zostały zatwierdzone przez kierownika ośrodka.
6. W aktach postępowania zakończonego decyzją nr **XXXXXXXXXXXX z 10.10.2018 r.** stwierdzono wydrukowany wywiad cz. IV z 10.10.2018 r., w którym plan pomocy zatwierdzony przez kierownika datowany był 05.10.2005 r. Zgodnie z Pani wyjaśnieniami „Pracownik socjalny (...) w związku z weryfikacją kryteriów dochodowych (...) wziął pod uwagę wywiad z dnia 28.09.2018 r. Robiąc decyzję w systemie pracownik socjalny zmuszony był wpisać datę październikową aby system wyliczył nową wysokość zasiłku stałego. W tym celu przepisany został wywiad z dnia 28.09.2018 r. ze zmianą potrzeb i oczekiwań. Dla własnych potrzeb został on wydrukowany i wpięty do akt sprawy. Na ostatniej stronie wywiadu aktualizacyjnego pracownik socjalny nie zmienił daty podjętej decyzji (...). Jest to niezgodne z art. 106 ust. 4 ustawy oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Ponadto w 2 przypadkach zmieniając odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej wydano decyzje bez przeprowadzenia aktualizacji wywiadu, co jest niezgodne z art. 106 ust. 4 ustawy.
7. W 1 przypadku nie przeprowadzono aktualizacji wywiadu środowiskowego w odpowiednim czasie pomimo, że zmieniła się sytuacja materialna klienta, co jest niezgodne art. 107 ust. 4 ustawy.
8. Ośrodek nie przeprowadzał postępowań badających możliwości udzielenia pomocy przez osoby zobowiązane do alimentacji na rzecz świadczeniobiorców.
9. W 5 skontrolowanych postępowaniach w sprawie przyznania zasiłku stałego ustalono początkowy okres przyznania świadczenia w formie zasiłku stałego niezgodnie z zapisem art. 106 ust. 3 ustawy, z tego:
 - w 3 przypadkach ustalono początkowy okres przyznania zasiłku stałego przed miesiącem, w którym został złożony wniosek, tj. wydając decyzję nr **XXXXXXXXXXXX z 27.08.2018 r.**, nr **XXXXXXXXXXXX z 20.02.2018 r.** oraz nr **XXXXXXXXXXXX z 07.08.2018 r.**;
 - w 2 przypadkach nie przyznano świadczenia od początku miesiąca, w którym został złożony wniosek, tj. wydając decyzję nr **XXXXXXXXXXXX z 12.06.2018 r.** oraz nr **XXXXXXXXXXXX z 06.04.2018 r.**
10. W kontrolowanym okresie wszystkie wydane decyzje administracyjne o skierowaniu i odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej były podpisywane przez Wójta Gminy

Gielniów pomimo, że Wójt upoważnił Kierownika Ośrodka do wydawania w jego imieniu decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. W sferze pomocy społecznej należy uznać, że przekazanie kompetencji ma charakter obligatoryjny a więc organ wykonawczy gminy nie jest władny do wydawania rozstrzygnięć administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

11. W 1 przypadku wydano decyzję kierującą klienta do domu pomocy społecznej niewłaściwego typu, tj. niezgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy.
12. W przypadku zmiany odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej ośrodek jednocześnie uchylał w całości i zmieniał decyzję, co jest niezgodne z art. 106 ust. 5 ustawy, na podstawie którego decyzję administracyjną zmienia się lub uchyla. W związku z tym, że w decyzjach kierujących do domu pomocy społecznej jednocześnie ustalano odpłatność za pobyt, uchylenie takiej decyzji w całości powoduje brak podstaw do przebywania klienta w domu pomocy społecznej.
13. W postępowaniu zakończonym decyzją Nr **XXXXXXXXXXXX z 26.10.2018 r.** do ustalenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej przyjęto dochody z miesiąca jej wydania, a nie poprzedzającego, co jest niezgodne z art. 8 ust. 3 ustawy.
14. W przypadku zmiany dochodu osób przebywających w domach pomocy społecznej w wysokości nie przekraczającej 10% kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, zmieniano decyzje administracyjne nie uwzględniając przestanek wynikających z art.106 ust.3b ustawy.
15. W pouczeniu wydawanych decyzji nie zamieszczano informacji o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, co jest niezgodne z art. 107 ust. 1 k.p.a.
16. W przypadku decyzji zmieniających nie odnoszono się do decyzji pierwotnych ustalających prawa klienta, lecz do ostatniej wydanej decyzji, co jest niezgodne z art. 155 k.p.a.
17. W 1 ze skontrolowanych decyzji zmieniających stwierdzono błąd pisarski, tj. niewłaściwą datę zmienianej decyzji.

Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani, jako kierownik kontrolowanej jednostki.

W celu usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości zwracam się do Pani o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Zapewnić prawidłową organizację pracy ośrodka, poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.
2. Przestrzegać 14-dniowego terminu przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego określonego w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
3. Ustalać sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osób i rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej na podstawie dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy, w tym na podstawie oświadczeń o stanie majątkowym.
4. Zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego – art. 119 ust. 1 pkt 1 ustawy.
5. Zatwierdzać plan pomocy w wywiadach środowiskowych oraz ich aktualizacjach podpisem, datą i pieczętą imienną.
6. Wydawać decyzje administracyjne po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego stosownie do art. 106 ust. 4 ustawy oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
7. Przeprowadzać aktualizację wywiadu środowiskowego z osobami korzystającymi ze stałych form pomocy w przypadku każdej zmiany danych zawartych w ostatnim wywiadzie oraz nie rzadziej niż co 6 miesięcy mimo braku zmiany danych stosownie do zapisów art. 107 ust.4 ustawy.
8. Podejmować z urzędu działania mające na celu ustalenie, czy osoby zobowiązane do alimentacji są w stanie świadczyć pomoc finansową na rzecz stałych zasiłkobiorców.
9. Przestrzegać zapisów art. 106 ust. 3 ustawy w zakresie prawidłowego ustalania początkowego okresu przyznania świadczenia w formie zasiłku stałego od miesiąca, w którym został złożony wniosek. Przy ubieganiu się klienta ponownie o zasiłek stały stosować zapisy art. 106 ust. 7 ustawy.
10. Zgodnie z art. 110 ust. 7 i ust. 9 zapewnić podpisywanie decyzji administracyjnych w sprawie skierowań i odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej przez osoby władne do wydawania rozstrzygnięć administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

11. Kierować osoby do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy.
12. Przy zmianie lub uchylaniu decyzji prawidłowo stosować zapisy art. 106 ust. 5. ustawy oraz formułować i zapisywać rozstrzygnięcia decyzji w taki sposób, by nie było wątpliwości czego ono dotyczy oraz jakie uprawnienia zostały stronie przyznane lub uchylone.
13. Ustalać uprawnienia do świadczeń z pomocy społecznej lub ich brak zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy.
14. W przypadkach, gdy zmiana wysokości dochodu osoby lub rodziny nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie przestrzegać art. 106 ust. 3b ustawy.
15. Zawierać w wydawanych decyzjach administracyjnych wszystkie elementy wymienione w art. 107 § 1 k.p.a.
16. Zmieniać decyzje, na mocy których strony nabyły prawo do świadczeń z systemu pomocy społecznej zgodnie z art. 155 k.p.a., tj. wyłącznie w odniesieniu do decyzji pierwotnych.
17. Wydawać decyzje administracyjne z większą starannością i rzetelnością, w szczególności prawidłowo wskazywać w decyzjach zmieniających numer i datę decyzji zmienianej.
18. Na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. w związku z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej wystąpić do samorządowego kolegium odwoławczego w sprawie stwierdzenia nieważności wydanych z naruszeniem prawa decyzji w przedmiocie przyznania zasiłku stałego:
 - **Nr XXXXXXXXXXXXX z 27.08.2018 r.**
 - **Nr XXXXXXXXXXXXX z 20.02.2018 r.**
 - **Nr XXXXXXXXXXXXX z 07.08.2018 r.**Niezwłocznie po otrzymaniu rozstrzygnięcia przez samorządowe kolegium odwoławcze podjąć wskazane działania i poinformować tutejszy Wydział przesyłając pełną dokumentację w sprawie (decyzje SKO i ośrodka, dokumenty dotyczące prowadzonego postępowania).
19. Zwrócić do budżetu wojewody kwotę nadpłaconych zasiłków stałych z decyzji: nr XXXXXXXXXXXXX z 27.08.2018 r., nr XXXXXXXXXXXXX z 20.02.2018 r., nr XXXXXXXXXXXXX z 07.08.2018 r. wraz z odsetkami.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

Na podstawie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.

Pouczenie

Stosownie do postanowień art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego, należy mieć na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

XXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX, Wójt Gminy Gielniów